

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. I. Datur in Ecclesia potestas reservandi casus, ita ut inferiores
Sacerdotes non possint validè ab illis absolvere, extra articulum mortis.
Competit Pontific respectu Episcoporum, & Episcopis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

presentatos, non solum unum, sed etiam omnes, etiam subrogatum, & per consequens posse velle eos examinare, praesertim, quando iusta ratio subest dubitandi de eorum capacitate. Quod etiam examen Leo X. expressissime eis commisit, ut patet ex verbis supra allegatis. Neque de eo hic disputamus, sed, an Regulares qui injuste rejiciuntur, hoc ipso censentur a summo Pontifice approbat, quod Conclusio

nostra negat, contra Navarrum & Alios plures supra allegatos, qui si adhuc viverent, & viderent Decretum Alex. 7. de quo supra, vix dubito, quin sententiam suam retractarent.

Hic ergo sit finis admodum molesta & odiosa quaestionis, quam sequitur alia molestissima, & non minus odiosa, de reservatione casuum, & Absolutione a casibus reservatis.

SECTIO QVARTA.

De Reservatione Casuum.

Reservatio casuum non est aliud, quam ablatio seu non concessio jurisdictionis ad absolvendum ab aliquo vel aliquibus particularibus peccatis, concessa seu non ablati jurisdictione absolvendi a caeteris. Hanc reservationem negant illi & irrident, qui negant & irrident potestatem absolvendi a peccatis in foro interiori seu sacramentali. Tales sunt haeretici nostri temporis, quos Conc. Trident. damnat sess. 14. can. 11. sequentis tenoris: *Si quis dixerit, Episcopos non habere ius reservandi sibi casus, nisi quoad externam poenitentiam, atque ideo casuum reservationem non prohiberi, quod minus Sacerdos a reservatis vere absolvat, anathema sit.* Dico itaque primo:

CONCLUSIO I.

Datur in Ecclesia potestas reservandi casus, ita ut inferiores Sacerdotes non possint valide ab illis absolvere, extra articulum mortis. Competit Pontifici respectu Episcoporum, & Episcopis respectu Parochorum, aliisque Praelatis habentibus similem jurisdictionem respectu subditorum.

De prima parte Conclus. non est relictus dubitandi locus propter Conc. Trident. sess. 14. can. 11. mox recitato, & cap. 7. ibi: *Magnopere vero ad Christiani populi disciplinam pertinere, sanctissimis Patribus nostris visum est, ut atrociora quaedam & graviora crimina non a quibusvis, sed a summis dumtaxat Sacerdotibus absolverentur.* Et infra: *Hanc autem delictorum reser-*

vationem, consonum est divinae auctoritati, non tantum in externa poenitentia, sed etiam coram Deo vim habere. Verumtamen pie admodum, ne hac ipsa occasione aliquis debeat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis. Quis ergo adhuc dubitet de hac veritate? Catholicum nemo dubitare potest.

Interim probatur ex antiquissimo usu Ecclesiae, cujus meminit Cyprianus Epist. 12. (aliis lib. 3. Epist. 16.) quae incipit: *Ingeniscere.* Et Epist. 13. (aliis lib. 3. Epist. 17.) quae incipit: *Miror;* meminit, inquam, sed, ut verum fatear, satis obscure, ut patebit legenti. Epist. 12. sic ait: *Nam cum in minoribus delictis, quae non in Dominum committuntur, poenitentia agatur in isto tempore, & exomologesis fiat inspecta vita eius, qui agit poenitentiam, nec ad communionem venire quis possit, nisi prius illi ab Episcopo & Clero manus fuerit imposita, quanto magis in his gravissimis & extremis delictis caute omnia & moderate secundum disciplinam Domini observari oportet.*

Et infra: *Audiant quaso patienter consilium nostrum (Presbyteri & Diaconi) expectent regressionem nostram, ut cum ad vos per Dei misericordiam venerimus, convocati coepiscopi plures, secundum Domini disciplinam, & Confessorum praesentiam, Beatorum Martyrum literas & desideria examinare possimus.*

Similia scribit Epist. 13. dicens: *Quoniam video facultatem veniendi ad vos nondum esse, & iam aetatem cepisse, quod tempus infirmitatibus assiduis & gravibus infestat, occurrendum puto Fratribus nostris, ut qui libellos a Martyribus acceperunt, & prerogativa eorum apud Deum adjuvari possunt, si incommodo aliquo & infirmitatis periculo occupati fuerint, non expectata praesentia nostra, apud Presbyterum quemcumque praesentem, vel si Presbyter repertus non fuerit, & urgere exitus ceperit, apud Diaconum quoque exomologesis facere delicti sui possint, ut manu eis in poenitentiam imposita, veniant ad Dominum cum pace, quam dari Martyres literis ad nos factis desideraverunt.* Haec tenus Cyprianus.

1. Quid sit reservatio casuum.

Diminuat a Trib. H. retici, ne parus in iactis p. tribum ca. servati. p. tribu.

2. In Ecclesia est potestas reservandi peccata. Trident.

3. Probatur ex antiquissimo usu Ecclesiae, cujus meminit Cyprianus.

4. Item Conc. Cath. 3.

Consonat Carthag. 3. cap. 32. Vt Presbyter inconsulto Episcopo non reconciliat penitentem, nisi absente Episcopo, & necessitate cogente. Et alia Concilia antiqua similiter loquuntur: sed, ut sup. dixi de S. Cypriano, parùm obscure, cum non satis constet, an loquantur de Absolutione sacramentali; immo satis constat, quod interdum loquantur de pœnitentia publica: tamen verisimile est, inquit Suarez disp. 29. sect. 1. n. 2. quando pœnitentia erat reservata, etiam Absolutionem à culpa fuisse reservatam.

Suarez.

Colligitur ex Benedic. XI. Extravag. Inter cunctas de Privilegiis, ibi: Sing. de casibus Episcopis & Superioribus, quos inferius annotamus, ac Sedi Apostolicæ reservatis, se nullatenus intromittant. Observem ergo sollicitè dicit Fratres, ne ad Confessiones recipiant criminosos criminibus, pro quibus sollemnis est pœnitentia indicenda. Modo eodem excommunicatos respuant, & Clericos qui propter delictum irregularitatem aliquam incurrerunt. Inconveniens enim existimamus, ut à peccato absolvat, qui pœnitentiam ei debuit imponere, aut irregularitatis pœnam, peccati sequentiam, vel excommunicationem, qua infligitur maxime à iure quandoq; pro crimine, quæve queri ab Ecclesia, & per consequens à participatione Ecclesiasticorum Sacramentorū excludit, removere non potest. Quid clarius dici poterat?

5. Item ex Extravag. Epsi Dominici.

Eandem veritatem docet Sixtus IV. Extravag. Etsi Dominici 5. de Pœnit. & remiss. ibi: Et si Aliqui Confessorum predictorum contra presentem Constitutionem quemquam absolvere... attentaverint, Absolutio... huiusmodi nullius sit roboris vel momenti. Et contra facientes eo ipso excommunicationis sententiam incurrant, à qua (nisi in mortis articulo constituti) ab alio, quam à Rom. Pontif. absolvi non possint.

& cap. 2. de Pœnit. & remiss. in 6.

Accedat testimonium Bonif. VIII. cap. 2. de pœnit. & remiss. in 6. Si Episcopus, inquit, suo subdito concesserit, ut sibi possit idoneum eligere Confessorem: ille, quem is elegerit, in casibus, qui eidem Episcopo specialiter reservantur, nullam habet penitus potestatem.

6. Aliisque iuribus.

Omitto Clement. 1. de Privil. cap. Si quis suadente 17. q. 4. & similia multa iura, in quibus absolutio à pœna excommunicationis, per consequens à peccato, propter quod illa pœna infligitur, reservatur Summo Pontifici. Vide Waldensem to. 2. de Sacram. c. 149. ubi diffusè probat veritatem Catholicam contra Wiclef; cujus fundamentum erat, quod reservatio sit contra charitatem proximi.

Reservatio casuum non est contra Charitatem proximi contra Wiclef.

Trivolum profectò fundamentum & minus solidum, ad imponendam molem tanti ædificii, ad negandam (inquam) Ecclesiæ, potestatem reservandi casus; quippe reservatio casuum, teste Trident. suprâ c. 7. magnopere ad Christiani populi disciplinam pertinere sanctissimis Patribus nostris visum est. Vnde merito (prosequitur Conc.) Pontifices Max. pro suprema potestate, sibi in Ecclesia universa tradita, causas aliquas criminum

gravioris, suo potuerunt peculiari iudicio reservare; veluti rem aliquam non contra charitatem proximi, sed planè necessariam pro bono communi, nec non privato bono singulorum fidelium, qui illa reservatione coercerentur quasi freno quodam à gravioribus peccatis, & à Prælatiis melius corriguntur & ad emendationem juvantur.

Ratio à priori est; quia in hoc Sacramento requiritur iurisdicção, quam inferior accipere debet à Superiore. Poterit igitur Superior, sicuti nullam concedere iurisdicçãoem, ita eam limitare ad certos casus, prout visum fuerit expedire saluti animarum.

Nec dixeris; in hoc Sacramento debent penitentes omnia peccata confiteri, & ab omnibus simul absolvi. Respondetur quippe, dum alia peccata adiunguntur casibus reservatis, minister per se loquendo debet cessare ab usu iurisdicçãois, etiam circa peccata non reservata; totum namque hoc includitur in reservatione: si autem per accidens aliquando possit absolvere à non reservatis, neq; tali casu unum peccatum absolvetur sine alio, saltem indirectè, quod sufficit; cum integritas materialis Confessionis, id est, Absolutio directa omnium prorsus peccatorum, in multis casibus non obliget, ut patet ex dictis proprio loco.

Sed cum hæc satis consentit, id est, cum omnes Catholici agnoscant in Ecclesia Dei potestatem reservandi casus; equidem nonnulla controversia inter ipsos existit de secunda parte Conclus. id est, de iis, quibus competit hæc potestas.

Atque in primis clarum est, eam competere Summis Sacerdotibus. Patet ex verbis Trid. suprâ relatis ex sess. 14. c. 7. Præterea Episcopis, ut eodem cap. significatur hilce verbis: Neque dubitandum est, quando omnia, qua à Deo sunt, ordinata sunt, quin hoc idem Episcopis omnibus in sua cujque Diocesi, in edificationem tamen, non in destructionem, liceat, pro illis in subditos tradita supra reliquos inferiores Sacerdotes auctoritate, præsertim quoad illa, quibus excommunicationis censura annexa est. Quidni idem liceat per se loquendo aliis Prælatiis tam secularibus, quam Regularibus, qui habent iurisdicçãoem quasi Episcopalem? Nam & illis in subditos tradita est auctoritas supra reliquos inferiores Sacerdotes.

Quæris quæ sit illa auctoritas? Respondeo; auctoritas concedendi iurisdicçãoem, sine qua Absolutio nullius est momenti, ut docet Trident. suprâ c. 7. in principio. Proinde etiam Parochus videtur posse reservare casus respectu ejus, cui delegat suam potestatem; cum enim hi non habeant jus aliquod ad illam delegationem, sicut hæc potest omnino non fieri, ita etiam videtur posse fieri solum ex parte pro beneplacito delegantis.

Interim non solent Parochi reservare casus, quædam

non solent
et potestate
uti.
Suarez,

quia, ut notat Suarez sup. n. 4. vel non au-
dent tantâ auctoritate uti, vel ordinariè non
expedit, quia tam idonei censentur coadju-
tores sicut ipsi. Accedit, quod ordinariè illa
reservatio foret inutilis, cum ferè omnes acci-
pant jurisdictionem vel à Pontifice, vel ab
Episcopo, de quorum licentia possunt absol-
vere à reservatis per Parochum, prout etiam
de licentia Pontificis à reservatis per Episco-
pum; porro ad absolvendum à peccatis reser-
vatis per Papam, requiritur licentia ipsius Pa-
pæ, ut latius Sect. sequenti.

9.
Supponitur
aliqua diffi-
cultas con-
tra jam di-
ctam.

Quod hic posset movere aliquam diffi-
cultatem est, quod Parochus non accipiat suam
jurisdictionem immediatè ab Episcopo, sed à
Pontifice; similiter Confessarii Regularium
non habent suam jurisdictionem ab Episcopo,
vel suis Superioribus, sed à Summo Ponti-
fice; ergo hic solus poterit respectu eorum re-
servare casus, non autem Episcopus vel Præla-
tus Regularis. Et quàmvis aliqui Parochi de-
pendeant ab Episcopo in fieri, utpote qui ab
illo accipiunt beneficium Parochiale (ratione
cujus à jure communi accipiunt jurisdic-
tionem) tamen non in conservari, cum tale
beneficium, semel collatum, nequeat sine gra-
vissima causa ab eis auferri.

10.
Oppugnatur
ad Lugonem.

Ad hanc difficultatem respondet Suarez
sup. n. 6. Episcopos habere hanc potestatem
à Summo Pontifice. Itaque licet distributio
seu divisio Parochiarum, & jurisdic-
tio ordinaria Parochorum sit ex institutione Summorum
Pontificum; tamen ex eadem institutione
manavit, ut Parochi in hoc essent quasi de-
pendentes ab Episcopis, & illis subordinati: quia
ad conveniens Ecclesie regimen id expedi-
bat. Hæc ille, cum Valquez q. 91. a. 3. dub. 1.
n. 10. & Navar. in Sum. c. 27. n. 263.

11.
Sed hæc responsio non videtur mihi (inquit
Lugo Disput. 26. n. 4.) satis juxta mentem
Trident. sic enim ait sess. 14. c. 7. Neque du-
bitandum est &c. vide supra. Ubi Concil. pote-
statem reservandi peccata, videtur in jure po-
tius fundare divino, ut constat ex illis verbis:
*Quæ à Deo sunt, ordinatæ sunt; & ex illis: Pro
data illis in subditos potestatis.*

12.
Ideo ipse n. 5. ait, fundari directè hanc
Episcopi potestatem in jure divino, indirectè
verò in voluntate Pontificis: ex institutione
enim divina est, quod sint Episcopi, qui po-
testatem habeant in suos subditos, & qui eos
debeant pascere per se, vel per alios; quibus id
munus possunt committere plus vel minus,
prout visum fuerit. Quia tamen Summus Pon-
tifex, ut Supremus Pastor, debet etiam Epi-
scopos dirigere, & eorum omnibus providere;
ideo ipse instituit Parochiarum divisiones, &
voluit Parochos perpetuò durare in suo mune-
re, & curam habere immediatam de suis paro-
chianis, & habere potestatem in illos, sicut
habentur ii, quibus Episcopi id committerent.

Unde non est dubium, quin, si Pontifex
dedisset hanc potestatem Parochis absolutam,
sicut eam dat Religiosis, quod Episcopi non
possent eam limitare per casuum reservatio-
nem. Cæterum quia Pontifex noluit ita exi-
mere Parochos à subordinatione Episcopis
debita; reliquit eos sicut essent, si fuissent meri
Vicarii ab Episcopo constituti. Hæc ille.

11.
Sententia
Auctoritas.

Si autem quæretur, quid ego sentiam? Re-
spon. parùm curandum de nomine, quando
constat de re. Cõstat Episcopos habere pote-
statem reservandi casus, sive dixeris eam habere
directè à Pontifice, sive indirectè, parùm refert.
Ego dico, Episcopos nullam habere jurisdic-
tionem immediatè à Deo, sed omnem suam ju-
risdictionem habere immediatè à Pontifice; per
consequens cum reservatio casuum sit actus ju-
risdictionis; dico Episcopos potestatem reser-
vandi casus habere immediatè à Pontifice, me-
diatè autem à Deo, qui voluit, quod in Eccle-
sia instituerentur Episcopi, cum proportionata
jurisdictione seu potestate pascendi subditos
suos per se vel alios. Potuissent autem pascere,
tamen non habuissent potestatem reservandi
casus respectu Parochorum, cum ipse Pontifex
per se possit reservare casus, non tantum res-
pectu Parochorum, sed etiam Episcoporum.

Quod ergo de facto possint reservare casus
respectu Parochorum; immediatè (quidni
etiam directè?) provenit à voluntate Pontifi-
cis, qui à Deo accepit potestatem dandi & li-
mitandi & auferendi jurisdictionem Episcopo-
rum, & consimiliter aliorum Prælatorum tam
secularium, quàm Regularium: ergo sic potuit
dare potestatem jurisdictionis Parochis & Con-
fessoribus Regularium, ut tamen eam possent
limitare Episcopi, & alii Prælati reservando
sibi aliquos casus.

Potro fecisse quod potuit facere, satis proba-
tur ex communi usu Episcoporum & aliorum
Prælatorum, à Pontificibus approbato, ut de
Episcopis patet ex Trident. & aliis juribus su-
pra allegatis. De Prælatibus autem Regularibus
ex Decreto Clement. VIII. quod incipit: *San-
ctissimi Dominus noster*, & habetur apud Cheru-
binum inter Constitutiones Urbanianas fol. 67.
in quo Pontifex præcipit, ut nemo ex Regula-
riis Superioribus peccatorum Absolutiones
sibi reservet, exceptis iis, quæ ibidem præscri-
buntur. Ergo supponit Pontifex & approbat
reservations aliquorum casuum, factas vel faci-
endas à Superioribus Regularium, de quibus
infra.

Nunc sufficiat, tam Episcopos, quàm Præ-
latos Regulares habere potestatem reservandi
casus, etiam respectu eorum, qui ab ipso Pon-
tifice accipiunt suam jurisdictionem (ita exi-
gente debito ordine, & subordinatione mi-
nistrorum Ecclesie) nisi Pontifex aliud ex-
pressè declaret, eximendo aliquos à jurisdic-
tione Episcoporum vel Prælatorum Regula-
rium.

rium, & sibi ipsi soli immediatè subjiciendo, etiam in hoc puncto.

13.
Habeus potestatem reservandi, potest sibi unum, & alteri alterum casum reservare.

Ex dictis inferitur; eum, qui habet potestatem reservandi casus, posse unum casum sibi reservare, & alterum alteri, unum Decano, & alterum Archidiacono; hoc enim nihil aliud est, quàm huic committere Absolutionem ab hoc peccato, & isti Absolutionem ab altero peccato, in quo nulla apparet repugnantia, immo prudenter sic potest fieri, ut patet ex Trident. sess. 24. de Refor. cap. 6. ubi Episcopo & ejus Vicario, ad hoc specia-ter deputando, conceditur potestas absolvendi à quibuscumque casibus occultis, etiam Sedi Apostolicæ reservatis, exceptâ hæresi, quæ soli Episcopo reservatur, ibi: *Idem & in hæresi crimine in eodem foro conscientia eis tantum (Episcopis) non eorum Vicariis, sit permissum.* Et simili modo posset alia distributio fieri, si expediret.

Conc. Trid.

Nonne Superior potest sibi ipsi reservare peccatum, & postea huic vel illi committere suam facultatem? Cur ergo à principio non possit culpam alteri reservare? Nam tunc unico actu duplicem illum effectum facit, scilicet reservationem respectu unius, & delegationem respectu alterius.

Quod intelligendum videtur, quando peccata illa essent in diversis personis, nam si essent in eadem, cum Confessio non possit dividi inter plures Confessarios; oportet quod ille, cui gravius peccatum reservatum est, haberet facultatem ad alia, vel certè recurrendum esset ad ipsum reservantem, atque ad eod perinde esset, ac si soli sibi reservasset Absolutionem in eo casu. Hæc ille.

Lugo.

14.
An qui potest à gravioribus reservatis absolvere, etiam possit à levioribus.

Addit Lugo supra n. 8. id intelligi debere, quando peccata illa essent in diversis personis: nam si essent in eadem, cum Confessio non possit dividi inter plures Confessarios; oportet quod ille, cui gravius peccatum reservatum est, haberet facultatem ad alia, vel certè recurrendum esset ad ipsum reservantem, atque ad eod perinde esset, ac si soli sibi reservasset Absolutionem in eo casu. Hæc ille.

An autem, qui habet potestatem absolvendi à gravioribus peccatis reservatis, habeat hoc ipso etiam potestatem absolvendi à minoribus, pendet ex voluntate reservantis, de qua nihil certi habetur, nisi quod ille, qui creditur sufficiens ad absolvendum à gravioribus peccatis, per se loquendo etiam sufficiens judicari possit & debeat, ad absolvendum à minoribus peccatis. Unde irrationabile videretur, per se loquendo, unam potestatem sine alia concedere, & ideo, nisi aliud constet de mente reservantis, existimo, eum, qui potest absolvere à gravioribus, etiam posse absolvere à levioribus, non tamen è converso. Igitur potestas reservandi casus ostensa est.

In usu potestatis reservandi casus prudentia & moderatio necessaria est.

Cæterùm in usu ejus prudentia & moderatio necessaria est, ne potius cedat in destructionem, quàm in ædificationem, cum tamen data sit in ædificationem, ut patet ex Trident. superiùs allegato: eo semper salvo, ut licet Superior in hoc aliquantulum excedat, non propterea ejus reservatio sit contemnenda, quia licet sit imprudens, non tamen ideo statim est nulla, ut jam edissero.

CONCLUSIO II.

Nimia reservatio semper est illicita, subinde etiam invalida; v. g. si Episcopus tot casus reservet, ut Parochus munere suo fungi non possit.

Prima pars est communis, & ratio patet; quia omnis potestas tam Pontificis, quàm aliorum Prælatorum secularium & Regularium, data est in ædificationem, & non in destructionem, teste Apost. 2. Cor. 13. v. 10. *Ideo hæc absens scribo, ut non presens durius agam, secundum potestatem, quam Dominus dedit mihi in ædificationem, & non in destructionem.* Et Rom. 13. v. 10. ait: *Omnis anima potestatis sublimioribus subdita sit: Non est enim potestas nisi à Deo: quæ autem (potestates) sunt, à Deo ordinata sunt.*

Et verò quis audeat dicere, Deum ordinasse aliquam potestatem in destructionem? Et quis ausit affirmare, nimiam reservationem non esse in destructionem? Quippe usum Sacramenti Confessionis, ex se satis difficilem, reddit difficiliorem, adedque nata est avertere peccatores ab usu Sacramenti, tam necessarii ad salutem, quod repugnat bono communi & saluti animarum, quam ex officio tenentur Prælati procurare. Igitur rationabilis requiritur causa, ut reservatio sit licita. Ex quo patet, quæ sit nimia reservatio, scilicet, quæ sit absque rationabili causa.

Si inferas; ergo etiam nimia reservatio semper est invalida, sicut dispensatio in lege aut voto sine rationabili causa. Negatur Consequ. & statim opponitur Innoc. III. cap. 16. de Regul. dicens: *Multa fieri prohibentur, quasi facta fuerint, obtinent roboris firmitatem.* Porro unum ex istis multis, videtur esse nimia reservatio, per se loquendo (quare addam illam particulam, patebit ex dicendis) quod sic probetur: Omnes accipiunt jurisdictionem à Pontifice mediata vel immediatè: sicut ergo à principio poterat Pontifex validè, quàmvis illicitè, nulli mortalium dare jurisdictionem absolvendi à peccatis, ita ut nemo posset validè absolvere, nisi ipse solus, sic etiam potuit dare jurisdictionem limitatam ad certos casus, & auferre jurisdictionem antea datam, vel illam limitare pro suo libito. Siquidem Pontifex manet semper Supremus Pastor, & potest oves pascere per seipsum si velit; ergo potest validè privare alios suâ jurisdictione in totum vel in partem, nisi aliquid aliud obstat.

Unde communiter non censetur concedere jurisdictionem per modum contractus, quasi hæc